

KURIKKA VIERIKKO

Kivikautisen asuinpaikan kaivaus

Ville Luho 1963

M

Kertomus Kurikan Vierikon kivikautisen
asuinpaikan kaivauksesta 25.6.-3.7.1963

Kertomukseen liittyvät löydöt KM 16162:1-562 sekä karttaliitteet 1-9

Kurikan kunnan luvattua kustantaa Myllykylän Vierikon tunnetun kivikautisen asuinpaikan tutkimisen päätti Muinaistieteellinen toimikunta ottaa työn kesän 1963 kenttätöohjelmaan ja määräsi allekirjoittaneen tehtävän suorittajaksi. Asuinpaikka on ollut tiedossa jo v:sta 1916 lähtien (Satakunnan museo, Pori 8066-8068), jolloin Äyräpää kävi paikalla (KM 7114:1-7), mutta tarkempia tutkimuksia sillä ei oltu suoritettu (ks. Äyräpään kert. KM:n top.ark:ssa). Sittemmin on paikalta saatu Kansallismuseon kokoelmiin lisää löytöjä: KM 11674 (=Satakunnan museo 8068 - vaihto), 14523:1-2, 14895:1-3, 15448:1-2. Tutkimukset paikalla suoritettiin ajalla 25.6.-3.7.1963 apulaisinani opiskelijat Lasse Laaksonen Turun Yliopistosta ja Matti Leivo Helsingin Yliopistosta.

Löytöalue sijaitsee Kurikan pitäjän Myllykylässä, joka kuuluu virallisesti Kurikan kylään, ent. Kosken talon Vierikko-nimisen torpan maalla Jalasjoen pohjoisrannalla Pitkähäkösen mutkan kohdalla. Paikannimi on nyt Pihlajaniemi (omist. maanvilj. Atte Haapaniemi). Löytövyöhyke käsittää jokivarren Pihlajaniemen maalta Majaniemen maalle, mistä löydettyä pohjalaista kourutaluttua säilytetään Kurikan Kuovan kansakoululla. Sen on löytänyt kesällä 1949 Martti Majaniemi Majaniemen Palonen nimiseltä pellolta. Kaivauskohta oli Majaniemen kaurapellolla aivan Pihlajaniemen rajalla jokitorfällä. Rinne paikalla vietti pohjoiseen (liitteet 1-2). Paikalla paaluettiin 696 m², mistä tutkittiin 496 m² (liite 1).

Ruokamullan vahvuus vaihteli 30 cm:stä 5 cm:iin ollen yleensä vahvinta alueen ylä- eli eteläosassa. Sen alta paljastui hieno kivetön, väriltään ruskea hiekka, jonka paikka paikoin erotti multakerroksesta

ohut huuhtoutunut hiekka (podsoli-kerros).

Kulttuurikerroksen vahvuus vaihteli n. 25 cm:stä 4 cm:iin ollen yleensä ohuinta kaivausalueen pohjoisosassa eli alaosassa, missä maaperä alkoi muuttua saviseksi. Ruuturiveistä I-VI varsinainen kivikautinen kulttuurikerros puuttui kokonaan, ja niistä talteen saadut löydökset olivat ruokamultakerroksessa (vrt. liitteet 1 ja 9).

Kiinteitä muinaisjäännöksiä tai niihin verrattavia paljastui seuraavasti:

1. Kivetyt tulisijan pohja ruudussa IX:3; siinä oli enää vain 9 kiveä jäljellä, joista viisi muodosti selvän kaaren (liite 3). Tulisija on nähtävästi ollut muodoltaan pyöreä, mutta sen suuruutta ei voitu enää saada selville.
2. Kivetyt tulisijan pohja ruutujen X:2-3 rajalla (liite 3).
3. Nuotion pohja ruudussa IX:8 (liite 4).
4. Isohko, miltei nelikulmainen palomaa-alue ruuduissa XIV-XV:4-5 (liite 5), laajuudeltaan 2x2 m; ehkä asunnon pohja tai ison nelikulmaisen lieden jäännös.
5. Nuotion pohja ruuduissa XVI:6-7 (liite 8).
6. Paalujen (?) sijoja ruuduissa VIII:4 (2 kpl), IX:7, X:3 (3 kpl), X:6, XI:7 (2 kpl) (liite 3); IX:9, IX:10, X:9 (liite 4); XI:6 (2 kpl), XI:7, XIII:5, XIV:6 (liite 5); XV:8 (liite 7) eli yhteensä 18 kpl. Yhtenäistä kota-alaa ne eivät muodostaneet.

Irrallisia löydöksiä kertyi 562 luettelonumeroa:

kivilajikirveitä	1 kpl	säleydinesineitä, kvartssia	2 kpl
kivilajitasatalttoja.....	5 "	kvartsitatasatalttoja	18 "
hiottujen kivilajiesineiden		kvartsikourutalttoja	3 "
katkelmia ja sirpaleita	13 "	kvartsisäleveysiä	3 "
kivilaji-iskennäisiä	43 "	käyttöjälkisiä kvartsi-	
kiertäenhangattuja hioimia ..	1 "	iskennäisiä	96 "
hioimia ja sellaisten katkel.	19 "	kvartsisäleiden katkelmia.	9 "
saviastiain palasia	249 "	säleytimien katkelmia,	
kvartsiakaapimia	49 "	kvartssia	1 "
levyakaapimia	31 kpl	iskontäytimiä, kvartssia ..	3 "
säleakaapimia	2 "	diskukäisa.....	1 "
korkeakaapimia	5 "	iskukiviä ja sellaisten	
harjavaselkäisiä.....	2 "	katkelmia, kvartssia.....	32 "
kourukaapimia.....	2 "	kvartsi-iskennäisiä.....	674 "
satunnaismuotoisia..	4 "	kvartsiitti-iskennäisiä...	3 "
höyliä.....	3 "	palaneita luunsiruja.....	43 "
kvartsiuurtimia.....	9 "	hiiltä	

Löydöksistä isoimman ryhmän muodostavat kvartsi-iskennäisten ohella saviastiain palaset. Ne ovat miltei kaikki vanhempaa varhaista kampa-keramiikkaa, Äyräpään tyyliä I:1, sen nuorinta vaihetta. Enin osa paloista on juova-kuoppakoristeisia, osa soikealovi-kuoppakoristeisia. Monessa

palassa erottuu varsin selvää punavärimaalausta (16162:14, 148, 156, 190, 193, 194, 199, 202, 203, 204, 238, 253, 260, 274, 275, 277, 307, 350, 354, 355, 356, 361, 365, 366, 369, 415, 416, 417, 430, 477, 524). Väri ei ole peräisin siitä maaperästä, mistä palaset otettiin talteen. Tuohon seikkaan kiinnitettiin erikoista huomiota kaivausten yhteydessä ja paloja talteen otettaessa.

- Yksi, mahdollisesti kaksi saviastian palaa on koristelultaan nuorempaa varhaista kampakeramiikkaa, Äyräpää tyyliä I:2. Niistä toinen on tiheäkampaleimainen koristeinen (16162:282), toinen kierrenuorapainanne koristeinen (16162:369).

Kivilajikirves (16162:16) ei ole löydetty kaivauspaikalta. Sen on löytänyt ennen tutkimusten suorittamista maanvilj. Atte Haapaniemi Pihlajanien maalta, tilan ladon itäpuolelta oraspellosta. Sen samanaikaisuutta kaivauslöydösten kanssa on tuskin aihetta epäillä.

Kivilajitasataltoista on yksi (16162:1) niin ikään Atte Haapaniemen löytämä ennen tutkimusten suorittamista. Se on löydetty ent. Vierikon torpan maalta eli liki kaivauspaikkaa.

Kvartsiuurtimista on yksi keskiuurrin (16162:326), loput kylkiuurtimia (16162:22, 30?, 119, 126, 137, 164, 347?, 518?).

Kuten pintaprofiilipiirroksesta (liite 2) ilmenee, sijaitsee kaivausalue terassilla, jonka juuri on n. 68 m ymp. Asuinpaikka sijaitsee siitä ottaen huomioon maankallistumisilmion, samalla korkeudella nykyiseen merenpintaan nähden kuin Keski-Jyrän asuinpaikka.

Helsingissä 20 p:nä helmikuuta 1964

Ville Luho
Ville Luho

Mk 1:200

Kp = 150

Kuvikka, Vierätko

Vaakituskartta
piirt. M. L. Einö 1963

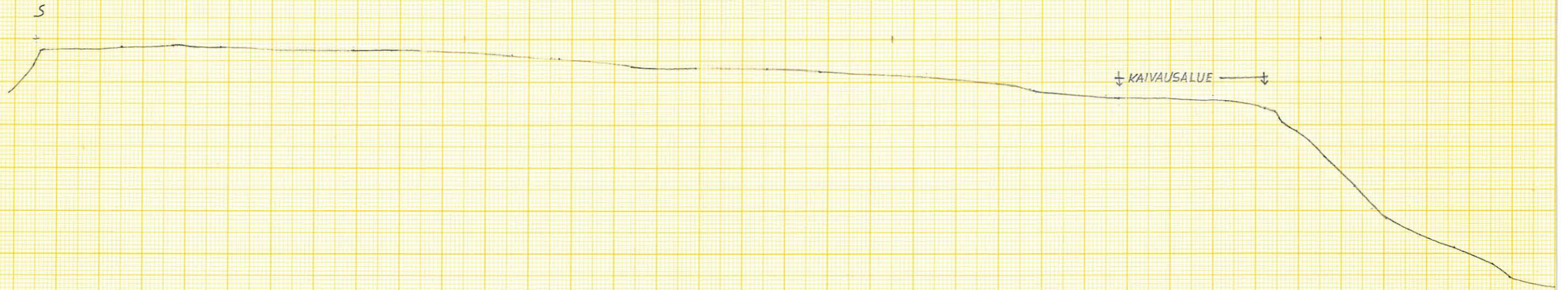
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
I	322	310	296 (370)	300 (305)	310	336	358	380					
II	311	299	280 (290)	278 (293)	284	302	326	340					
III	300	283 (292)	269 (284)	265 (273)	267	278	294	309					
IV	292 (303)	277 (287)	255 (272)	247 (258)	247 (260)	253 (260)	269 (268)	278					
V	286 (300)	264 (275)	248 (263)	239 (250)	233 (246)	234 (237)	242 (250)	251 (263)					
VI	276 (295)	260 (270)	238 (249)	228 (240)	217 235	220 233	226 (238)	234 (250)	242	251	vanhoja		
VII	273 (290)	259 (263)	229 241 248	221 (237)	205 (227)	205 220	209 219	213 226	220 229	231 (258)			
VIII	264 (280)	240 (255)	226 240	211 (225)	195 214	189 209	190 207	192 206	198 213	202 217	209	218	229
IX	255 (266)	228 (244)	212 225	194 213	187 205	182 197	181 200	185 200	190 205	193 208	200	207	221
X	245 (260)	219 (242)	203 208	192 202	185 196	176 192	182 195	183 197	182 200	187 203	189	200	206
XI	237 (249)	215 225	196 209	185 198	176 191	176 192	173 192	178 191	178 193	177 199	195	186	197
XII	223 (239)	206 (225)	189 207	185 205	181 196	174 193	171 191	170 190	165 188	172 (205)	182 (208)	188	185
XIII	220 (234)	200 (219)	188 203	181 203	181 196	175 187	165 189	162 186	159 182	166			
XIV			214	212	205	201	203	200	214	155			
XV	209 (225)	200 (216)	184 198	185 196	174 184	166 181	163 182	164 179	145 183	155			
XVI	194 (218)	195 (209)	188 196	175 183	158 184	155 172	150 171	149 168	139 172	145			
XVII			208 209	209	209	197	191	190	193				
XVIII	176	175	171	160	147	146	147	143	146	148			
XIX					177	171	168						
XX					188	205	204						
XXI		169	162	155	152	148	135	137	135	136			

vanhoja

KURIKKA

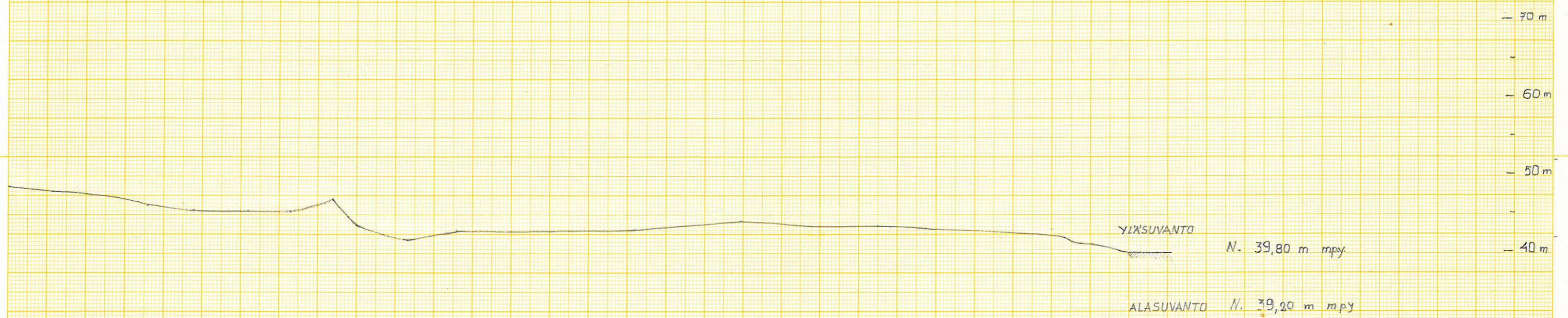
PITKITTÄISPINTA PROFIILI

VIERIKKO

MK 1:1000 PITUUS
1:500 KORKEUS

N

PIIRTÄNYT : L. LAAKSONEN
8.7.1963

Kortti Vierikko 1:50

VI

VII

VIII

IX

X
Oy Wulff Ab No: 100

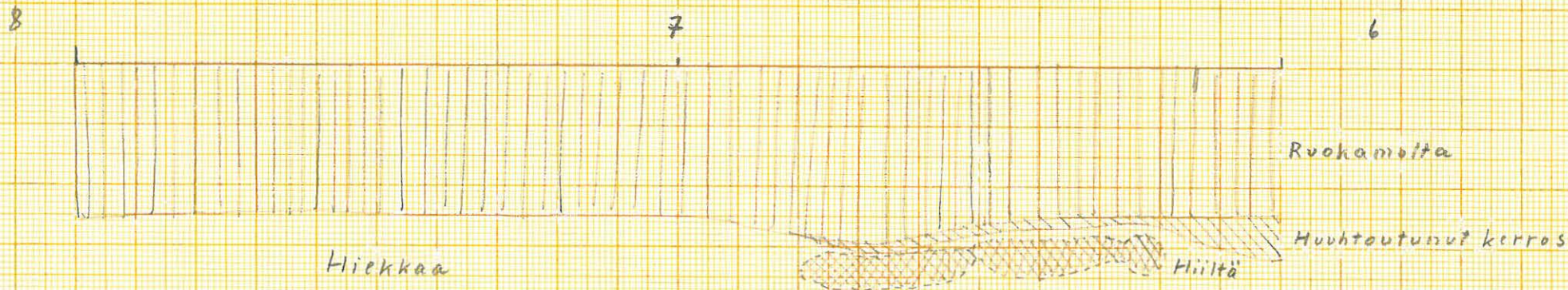

8

9

10

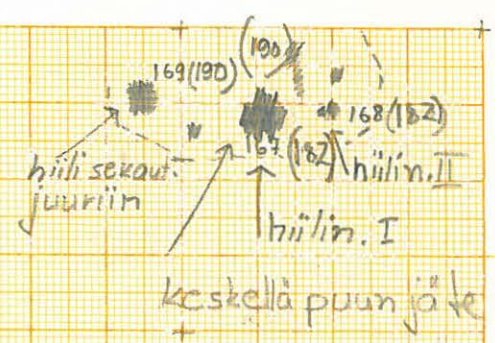
Liite 6. - Lillig V. Antton kivi-kivi

Liite 8.- Liikky V. Luoma kasv. kart.

VI

VII

1. 2. 3. 4. 5. 6. 7.

Kuusikko, Vuorilampi 1:50 1963.

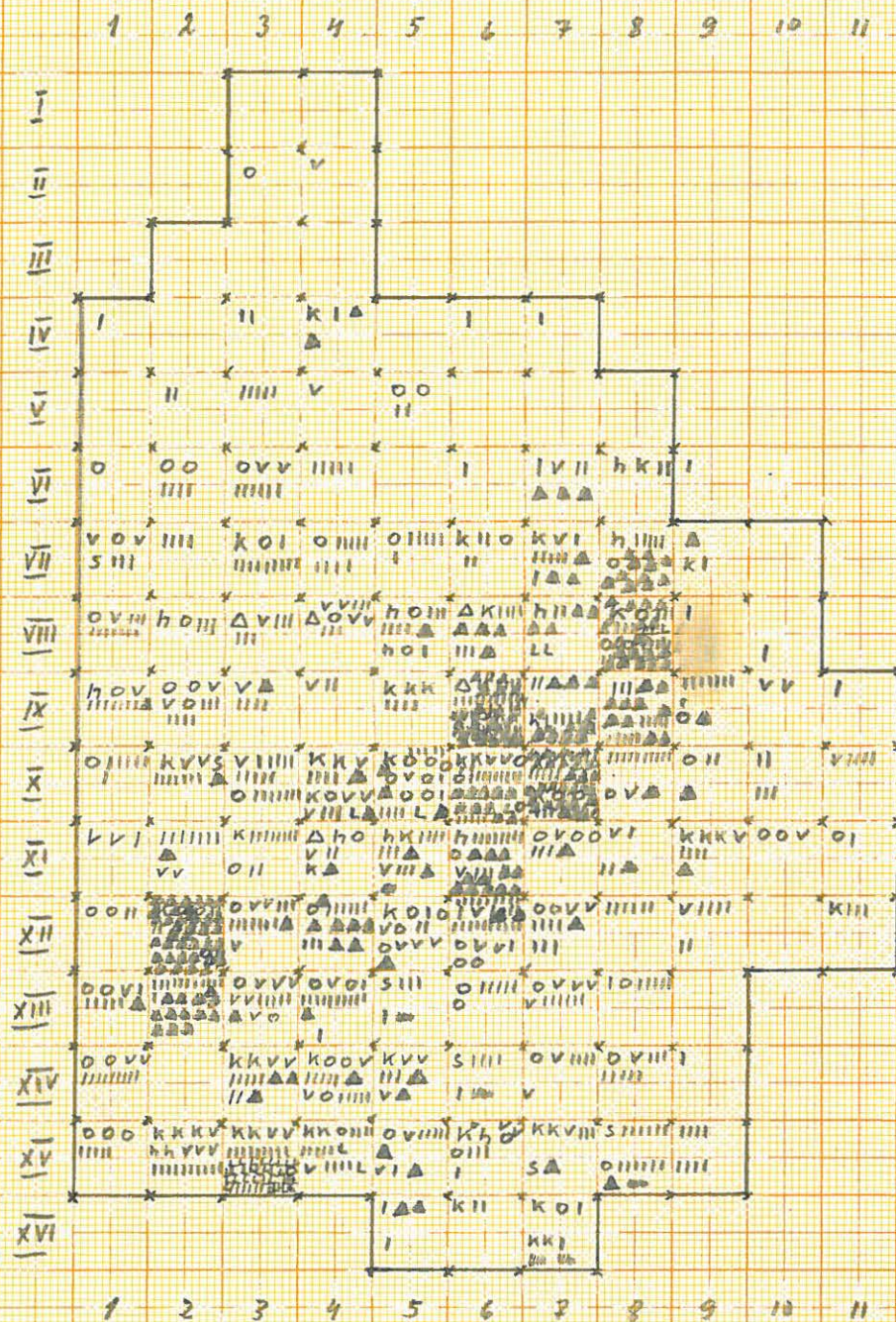
Oy Wulff Ab N:o 106

A 4 (210x297 mm)

Kurikka, Vierikko
Löydösten levinneisyys

1:200

Laatinut V. Luho 1963

o = kvartsisiesine	Δ = kivilajiesine
v = käyttöjälkinen kvartsi	L = palanut luonsiru
l = kvartsi-iskemäinen	m = hiiltä
k = kivilaji-iskemäinen	
Δ = saviasian pala	
h = hioin	
s = kvartsisäle	

Kurikka Vierikko 1:50

A 4. (210x297 mm.)

x sav. ast. kooppala
2.00

XI

XII

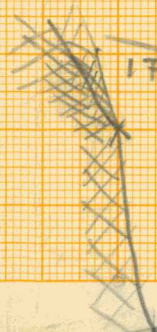
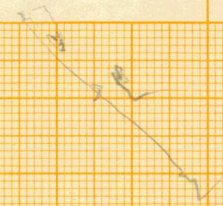
XIII

XIV

182
195

o KIVI (191)

242	251			
220	231			
229	(258)			
236				
198	202	208	218	229
213	217			
231	226			
190	193	200	207	221
205	208	212		
235	202	253		
182	187	189	200	206
200	203	207		
216	211	228		
178	177	185	186	197
193	199	204		
211	202	214		
165	172	182	188	185
198	(205)	(208)		
212				

(214) 199

149 155
183
103
139 145

176	175	171	160	147	146	147	143	146	148
				177	171	168			
				188	205	204			
				152	148	135	137	135	136

11 12 13

OSX

8

9

4 5 6 7 8 9 10

I
II
III
IV
V
VI
VII
VIII
IX
X
XI
XII
XIII
XIV
XV

1463

Oy Wulff Ab N:o 106